

Sisältö

1.1 Konserniohjeen tarkoitus ja tavoite.....	2
1.2 Soveltamisala	2
1.3 Konserniohjeen käsittely ja hyväksyminen.....	3
1.4 Konserniohjeen sitovuus.....	3
1.5 Kuntayhtymän toimielinten ja viranhaltijoiden toimivallanjako	3
1.6 Talouden ja investointien suunnittelu ja ohjaus.....	3
1.7 Konsernivalvonnan ja raportoinnin sekä riskienhallinnan järjestäminen.....	4
1.8 Kuntayhtymän luottamushenkilöiden tietojensaantioikeuden turvaaminen	5
1.9 Velvollisuus hankkia kuntayhtymän kanta asiaan ennen päätöksentekoa.....	5
1.10 Konsernin sisäiset palvelut.....	6
1.11 Kuntayhtymän tytäryhteisöjen hallitusten kokoonpano ja nimittäminen.....	7
1.12 Kuntayhtymän tytäryhteisöjen hyvä hallinto- ja johtamistapa	7
1.13 Tiedottaminen.....	8
1.14 Kuntayhtymäkonsernin tarkastus.....	8
1.14.1 Tilintarkastus.....	8
1.14.2 Tarkastuslautakunta.....	9
1.14.3 Sisäinen tarkastus	9

1.1 Konserniohjeen tarkoitus ja tavoite

Ylä-Savon koulutuskuntayhtymän konserniohjeella luodaan puitteet konserniin kuuluvien yhteisöjen omistajaohjaukselle kuntayhtymän tavoitteiden mukaisesti. Konserniohjeen tavoitteena on yhdenmukaistaa ohjauksen menettelytapoja ja tehostaa kuntayhtymän johtamisen edellytyksiä siten, että kuntayhtymää ja kuntayhtymän muuta toimintaa voidaan johtaa kokonaisuutena yhtenäisin periaattein ja konsernin kokonaisuus huomioon ottaen.

1.2 Soveltamisala

Konserniohje koskee Ylä-Savon koulutuskuntayhtymää ja sen tytäryhteisöjä.

Kuntayhtymässä ja osakkuusyhteisöissä kuntayhtymän edustajien tulee pyrkiä siihen, että kuntayhtymän konserniohjeen periaatteita noudatetaan myös näissä yhteisöissä.

Konserniin kuuluvat tytäryhteisöt ja säätiöt, joihin kuntayhtymällä on kirjanpitolain 1 luvun 5 §:n tarkoittama määräysvalta.

Ylä-Savon koulutuskuntayhtymä -konserniin kuuluvat seuraavat kuntayhtymän määräysvallassa olevat yhteisöt:

- EduSavo Oy

Kuntayhtymän osakkuusyhteisöllä tarkoitetaan kirjanpitolain 1 luvun 7 ja 8 §:ien tarkoittamaa omistusyhteyksyritystä ja osakkuusyhteyttä.

Ylä-Savon koulutuskuntayhtymän osakkuusyhteisöjä ovat seuraavat yhteisöt:

- Savon Eläinsairaala Oy

Ylä-Savon koulutuskuntayhtymä on jäsenenä seuraavissa yhtymissä:

- Puhelinosuuskunta IPY
- IS-Hankinta Oy
- Ylä-Savon TOIMI-työvalmennussäätiö

Näiden lisäksi kuntayhtymä on mukana jäsenenä useissa kuntayhtymän toiminta-alueisiin liittyvissä yhdistyksissä ja yhteisöissä.

1.3 Konserniohjeen käsittely ja hyväksyminen

Konserniohjeen hyväksyy yhtymävaltuusto.

Konserniohje käsitellään ja hyväksytään kuntayhtymän tytäryhteisöjen yhtiökokouksessa ja hallituksessa sekä muiden kuntayhtymän määräysvallassa olevien yhteisöjen vastaavissa toimielimissä. Samalla tytäryhteisö sitoutuu konserniohjeen noudattamiseen kokonaisuudessaan.

1.4 Konserniohjeen sitovuus

Kuntayhtymässä hyväksytyjä konserniohjeita noudatetaan konserniin kuuluvissa tytäryhteisöissä, jollei niitä koskevasta pakottavasta lainsäädännöstä, yhtiöjärjestyksestä, sopimuksista tai säännöistä muuta johdu.

Käyttäessään omistajaohjausta kuntayhtymä ottaa huomioon kutakin yhteisöä koskevaan lainsäädäntöön sisältyvän yhteisön omistajien yhdenvertaisen kohtelun periaatteet. Omistajaohjausta ei saa käyttää siten, että yhteisön päätös tai toimenpide on omiaan tuottamaan yhteisön toiselle omistajalle tai muulle epäoikeutettua etua yhteisön tai yhteisön toisen omistajan kustannuksella (yhdenvertaisuusperiaate).

Konserniohjeeseen perustuvien yksittäisten ohjeiden ollessa ristiriidassa yhteisöä koskevien säännösten, kuten yhteisö- tai kirjanpitolainsäädännön tai muun pakottavan lainsäädännön kanssa, noudatetaan voimassa olevaa lainsäädäntöä. Yhteisön johdon on ilmoitettava ristiriidasta välittömästi kirjallisesti kuntayhtymänjohtajalle.

Konserniohje ei muuta tytäryhteisöjen, osakkuusyhteisöjen tai kuntayhtymän johdon oikeudellista asemaa tai vastuuta.

1.5 Kuntayhtymän toimielinten ja viranhaltijoiden toimivallanjako

Konsernijohto, konsernijohtoon tehtävät sekä toimivalta on määritelty kuntayhtymän hallintosäännössä.

1.6 Talouden ja investointien suunnittelu ja ohjaus

Osakeyhtiölain mukaan yhtiön hallitus huolehtii yhtiön hallinnosta ja toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä.

Valtuusto voi asettaa talousarviossa tytäryhteisöille toiminnan ja talouden tavoitteita, jotka on johdettu kuntayhtymästrategiasta ja siihen liittyvästä omistajapolitiikasta sekä yhteisön liiketoiminnasta. Konsernijohto neuvottelee tytäryhteisöjen kanssa asetettavista tavoitteista ennen niiden lopullista hyväksymistä. Yhteistyön tuloksena asetetuilla tavoitteilla pyritään varmistamaan, että tytäryhteisöjen toiminta on kuntayhtymän kokonaisedun mukaista. Tytäryhteisöjen taloussuunnitelmien tulee perustua valtuuston niille asettamiin tavoitteisiin. Tytäryhteisön hallitus vastaa asianmukaisen taloudenhoidon järjestämisestä. Konsernijohto pyrkii tukemaan asetettujen tavoitteiden saavuttamista.

Kuntayhtymän talousarviossa ja -suunnitelmassa tulee ottaa huomioon koko konsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Tätä varten tytäryhteisöjen hallitusten tulee toimittaa kuntayhtymään sen edellyttämät tiedot tytäryhteisöjen tulos-, rahoitus- ja investointisuunnitelmista sekä yhteisöjen toimintaan liittyvistä olennaisista riskeistä ja epävarmuustekijöistä. Tämän lisäksi kuntayhtymään tulee toimittaa tietoja mm. tulevista konserni- ja yhtiöjärjestelyistä, merkittävistä muutoksista mainittujen yhteisöjen liiketoiminnassa ja toimialassa sekä merkittävistä sitoumuksista.

1.7 Konsernivalvonnan ja raportoinnin sekä riskienhallinnan järjestäminen

Kuntayhtymän tytäryhteisön on annettava kuntayhtymän hallitukselle konsernin taloudellisen aseman arvioimiseen ja sen toiminnan tuloksen laskemiseen tarvittavat tiedot.

Konsernijohto seuraa säännöllisesti tytäryhteisöjen toiminnan tuloksellisuutta.

Tytäryhteisön tulee antaa seurantaa varten kuntayhtymälle kolmannesvuosittain raportti sille asetettujen tavoitteiden toteutumisesta, toiminnan ja talouden kehittymisestä sekä arvio niihin liittyvistä riskeistä. Tytäryhteisöllä tulee olla tätä varten riittävät talouden ja toiminnan seuranta- ja mittausjärjestelmät sekä yhteisön hallituksen hyväksymät sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimintaohjeet. Todennäköisesti realisoituvasta riskistä on raportoiva viipymättä konsernijohtolle.

Konserniin kuuluvien tytäryhteisöjen tilikauden tulee olla kalenterivuosi, ellei tästä poikkeamiseen ole erityistä syytä. Konserniin kuuluvien yhteisöjen kirjanpidossa ja tilinpäätöksessä tulee noudattaa soveltuvaa yhteisöoikeudellista lainsäädäntöä, kirjanpitolain mukaisia kirjanpito- ja tilinpäätössääntöksiä, kuntalain mukaisia konsernisääntöksiä sekä hyvää kirjanpitoa.

Tytäryhteisöjen tulee toimittaa kuntayhtymälle tiedot konsernitalinpäätöksen laatimista

varten. Konsernijohto antaa tarkemmat ohjeet konsernitilinpäätöksen laatimiseksi tarvittavista tiedoista, laadinta-aikataulusta, tiedonannon määräajoista ja mahdollisista tiedonantopohjista tilinpäätös- ja toimintakertomustietojen ilmoittamisessa.

1.8 Kuntayhtymän luottamushenkilöiden tietojensaantioikeuden turvaaminen

Kuntayhtymän luottamushenkilöllä on oikeus saada kuntayhtymän viranomaisilta sen hallussa olevia tytäryhteisöjen toimintaa koskevia tietoja, joita luottamushenkilö pitää toimessaan tarpeellisina ja jotka viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain mukaan eivät ole vielä julkisia ja jollei salassapitoa koskevista säännöksistä muuta johdu. Tietopyyntö esitetään kirjallisesti kuntayhtymän johtajalle.

Luottamushenkilö ei saa luovuttaa tietojensaantioikeuden nojalla saamiaan tietoja eteenpäin, koska tiedot on tarkoitettu vain hänelle henkilökohtaisesti luottamustehtävän hoitamista varten. Asiakirjoihin tulee merkitä, mikäli ne ovat salassa pidettäviä.

1.9 Velvollisuus hankkia kuntayhtymän kanta asiaan ennen päätöksentekoa

Yhteisön hallituksen on hankittava jo asian valmisteluvaiheessa kirjallinen kuntayhtymän kanta mikäli käsiteltävä asia vaikuttaa merkittävästi kuntayhtymän tai tytäryhteisön toimintaan tai vastuisiin tai sillä on muutoin merkittävää periaatteellista merkitystä.

Tytäryhteisön hallituksen puheenjohtajan velvollisuutena on valvoa, että ennakkokäsitys on haettu ja että se kirjataan pöytäkirjaan siinä kokouksessa, kun ennakkokäsityksen alaisesta asiasta tehdään päätös hallituksen kokouksessa.

Mikäli ennakkokäsitysmenettelyn piiriin kuuluvasta asiasta päättäminen kuuluu yhtiökokoukselle, konsernijohton määrittämä taho huolehtii siitä, että tarvittaessa pöytäkirjanotteeseen, jolla henkilö valtuutetaan edustamaan kuntayhtymää yhtiökokouksessa, sisällytetään kuntayhtymän kannanotto ennakkokäsitysmenettelyn alaiseen asiaan.

Lopullinen päätösvalta ja vastuu ennakkokäsitystä edellyttävästä asiasta on aina yhteisön omalla päätöksentekolimellä, vaikka kuntayhtymän ennakkokäsitys päätettävään asiaan on hankittu ennen yhteisön päätöstä.

1.10 Konsernin sisäiset palvelut

Konsernin sisäiset hankinnat

Konserniin kuuluvien yhteisöjen tulee selvittää tukipalveluja (esimerkiksi hallinto-, taloushallinto-, tietohallinto-, materiaali-, ateriat-, tilapalveluja) hankkiessaan konsernin muiden yhteisöjen tarjoamat palvelut ja niiden kilpailukykyisyys muihin käytettävissä oleviin vaihtoehtoihin nähden.

Hankintalain mukaan kuntien lisäksi myös kuntien ja kuntayhtymien määräysvallassa olevien yhteisöjen tulee kilpailuttaa hankintansa. Myös konsernin sisäisiä hankintoja suunniteltaessa hankintasäännösten reunaehdot ja rajoitukset tulee ottaa huomioon.

Kuntayhtymän toiminta markkinoilla

Kuntalain 126 §:n mukaan kuntayhtymän hoitaessa 7 §:ssä tarkoitettua tehtävää kilpailutilanteessa markkinoilla sen on annettava tehtävä osakeyhtiön, osuuskuntayhtymän, yhdistyksen tai säätiön hoidettavaksi (yhtiöittämisvelvollisuus).

Kuntalain 127 §:ssä säädetään eräistä poikkeuksista yhtiöittämisvelvollisuuteen silloin, kun kuntayhtymän katsotaan toimivan kilpailutilanteessa markkinoilla. Poikkeukset yhtiöittämisvelvollisuudesta koskevat tehtäviä, joissa kuntayhtymän voidaan katsoa toimivan kilpailu-tilanteessa markkinoilla mutta sillä ei ole yhtiöittämisvelvollisuutta toiminnan luonteesta johtuen. Poikkeuksilla mahdollistetaan kuntayhtymän toiminnan kokonaistaloudellinen tehostaminen tai poikkeukseen on muu erityisen painava syy. Kilpailuneutraliteetin varmistamiseksi kuntayhtymän palvelut on tällöin hinnoiteltava kuntalain 128 §:n tarkoittamalla tavalla markkinaperusteisesti.

Markkinaperusteisella hinnoittelulla tarkoitetaan sitä hintatasoa, jonka suuruiseksi vastaava yksityinen toimija hinnoittelisi palvelut. Kuntayhtymän markkinoilla kilpailutilanteessa tarjoamien palveluiden tuottojen on katettava toiminnalle kohdistettavissa olevat kustannukset ja kohtuullinen tuottovaatimus toimintaan sitoutuneelle pääomalle. Hinnoittelussa on otettava huomioon toiminnasta saatavat tulot, tuotannon muuttuvat kustannukset, tuotantoon kohdistettavissa oleva osuus kiinteistä kustannuksista, investointeihin liittyvät poistot ja rahoituskulut sekä kohtuullinen tuotto toimintaan sitoutuneelle pääomalle.

Kuntayhtymän toiminta ei saa vääristää kilpailua silloin kun se kuntalain 127 §:ssä tarkemmin määriteltyjen poikkeuksien perusteella tuottaa palveluita kilpailutilanteessa markkinoilla omana toimintanaan. Kuntayhtymän tulee etukäteen varmistautua mm siitä, että sen tuottamat tukipalvelut omalle tytäryhteisölleen ovat hinnoiteltu kuntalain tarkoittamalla tavalla markkinaperusteisesti. Samoin on meneteltävä, jos kuntayhtymä vuokraa toimitiloja konserniin kuuluville tytäryhteisöille.

Rahoitus, sijoittamien ja takauksen antaminen

Konserniyhteisöjä koskee neuvotteluelvoite konsernijohdon kanssa silloin kun se päättää merkittävästä rahoitus- tai sijoitustoimesta tai takauksen antamisesta. Kuntayhtymän myöntämä laina, takaus tai muu vakuus ei saa vaarantaa kuntayhtymän kykyä vastata sille laissa säädetyistä tehtävistä. Kuntayhtymä ei saa myöntää lainaa, takausta tai muuta vakuutta, jos siihen sisältyy merkittävä taloudellinen riski. Kuntayhtymä voi myöntää takauksen tai muun vakuuden kilpailutilanteessa markkinoilla toimivan yhteisön velasta tai muusta sitoumuksesta ainoastaan, jos yhteisö kuuluu konserniin. Lisäksi takauksia ja lainoja myönnettäessä tulee ottaa huomioon valtioneuvoston säädökset ja kilpailuneutraliteettia koskeva sääntely.

1.11 Kuntayhtymän tytäryhteisöjen hallitusten kokoonpano ja nimittäminen

Hallintosäännössä määritelty toimitielin päättää hallitusjäsen ehdokkaiden nimeämisestä tytäryhteisöjen hallitukseen. Hallitusjäsen ehdokkaiksi tulee nimetä ja valita tasavertaisesti tasapuolisesti naisia ja miehiä. Tytäryhteisöjen hallitukseen nimetään konsernin ulkopuolisia henkilöitä, mikäli se on konsernin kokonaisedun näkökulmasta perusteltua.

Tytäryhteisöjen hallituksella tulee kollektiivina olla toimialan tuntemuksen lisäksi riittävä liiketoiminnan ja talouden osaaminen sekä kyky ohjata toimitusjohtajaa yhteisölle asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi.

1.12 Kuntayhtymän tytäryhteisöjen hyvä hallinto- ja johtamistapa

Konserniyhteisöjen tulee hyväksyä yhtiössä noudatettavat hyvän hallinnon ja

johtamistavan periaatteet siten, että ne varmistavat, että tytäryhteisöissä toteutuvat terveet liikeperiaatteet, riittävä avoimuus, taloustietojen oikeellisuus, asianmukainen sisäinen valvonta ja riskienhallinta ja että kuntayhtymän omistuksia hoidetaan tarkoituksenmukaisesti, luotettavasti ja tehokkaasti konsernin kokonaisuutena turvaten.

Hyvää hallinto- ja johtamistapaa koskevan ohjeen hyväksyy hallintosäännössä määritelty toimielin ja tytäryhteisöjen hallitukset.

Tytäryhteisöjen hallitusten tulee tutustua kuntayhtymässä ja tytäryhteisön hallituksessa hyväksytyyn ohjeeseen ja noudattaa sitä hallitustyöskentelyssään. (Tytäryhteisön hallituksen puheenjohtajan tulee huolehtia hallituksessa hyväksytyn ohjeen antamisesta uudelle toimitusjohtajalle ja uusille hallituksen jäsenille heidän tultua valituksi tehtävään). Hyvää hallinto- ja johtamistapaa koskeva ohje ohjaa myös yleisohjeena kuntayhtymää yhtiökokouksessa edustavia ja muita kuntayhtymän puolesta omistajaohjausta käyttäviä.

1.13 Tiedottaminen

Yhteisön tai säätiön on annettava tiedotusta varten kuntayhtymän keskushallintoon tiedotuksesta vastaavan viranhaltijan ohjeiden mukaiset tiedot. Ennen tietojen antamista yhteisön tai säätiön on arvioitava, voidaanko tiedot antaa aiheuttamatta yhteisölle haittaa.

Yhteisön tai säätiön on myös oma-aloitteisesti tiedotettava toiminnastaan ja taloudestaan. Yhteisön tai säätiön on informoitava kuntayhtymää ennen merkittävän asian julkiseksi tuloa. Yhteisön tiedottamisen on tuettava konsernin asettamia tavoitteita. Yhteisöjä koskevasta tiedotuksen tarkoituksenmukaisesta järjestämisestä vastaa yhteisön puolesta hallitus ja toimitusjohtaja sekä kuntayhtymän puolella kuntayhtymän hallitus ja kuntayhtymänjohtaja. Tiedottamisessa ja tietojen antamisessa yhteisöjä koskevissa asioissa tulee huomioida kuntayhtymän yleiset tiedotusperiaatteet sekä julkisuus- ja salassapitosäännökset.

1.14 Kuntayhtymäkonsernin tarkastus

1.14.1 Tilintarkastus

Kuntayhtymän tytäryhteisön tilintarkastajaksi valitaan kuntayhtymän tilintarkastusyhteisö, ellei tästä poikkeamiseen ole tytäryhteisöjen suureen lukumäärään tai muuhun tarkastuksen järjestämiseen perustuvaa syytä. Kaikkiin kuntayhtymän

tytäryhteisöihin tulee valita tilintarkastaja, vaikka yhteisöä koskevat säännökset sallisivat myös toiminnantarkastajan valitsemisen. Tämä tulee huomioida tytäryhteisön yhtiöjärjestyksessä.

1.14.2 Tarkastuslautakunta

Tarkastuslautaus laatii suunnitelman konserniyhteisöjen tilintarkastuksen järjestämisestä tilintarkastajaehdokkaiden nimeämistä varten. Kuntayhtymän hallitus nimeää tilintarkastajaehdokkaat yhtiökokouksissa ja säätiöiden vuosikokouksissa tehtävää päätöstä varten.

Tarkastuslautakunnalla on oikeus pyytää tytäryhteisöiltä tietoja valtuuston asettamien tavoitteiden toteutumisen ja konsernin tuloksellisuuden arviointia varten.

Tarkastuslautaus voi kutsua tytäryhteisön toimielimen jäsenen tai palveluksessa olevan henkilön kuultavaksi lautakunnan kokoukseen. Tarkastuslautakunnan jäsen ei saa paljastaa haltuunsa saamaa salassa pidettävää tietoa sivulliselle.

1.14.3 Sisäinen tarkastus

Sisäisellä tarkastuksella on oikeus pyytää tytäryhteisöiltä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan arviointi- ja kehittämistoiminnan sekä muun tarkastustoiminnan edellyttämät tiedot. Sisäisellä tarkastuksella on oikeus tarkastaa tytäryhteisön toimintaa ja taloutta sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämiseen liittyviä prosesseja. Sisäisen tarkastuksen henkilöstö ei saa paljastaa sivulliselle haltuunsa mahdollisesti saamaansa salassa pidettävää tietoa.